

ולשם מה בא כל החילול הזה? כדי לקרבנו אל התשובה. הרי זה גדר "דוחיה", כמו שקדושת נזיר וכ Cohen גדול נרחה מפני מת מצהה. כך אמר הש"ית: מוטב יתחללשמי הגדול, אך למען ישוב הרשות. כמה גדול החסד!

**

עין מש"כ רשי זיל ביום (פו. ד"ה באמור להם):

"כאדם חשוב עובר עיר ופוערונות באהו עליו, אומרים מה הועילו לו, ראה החסידים והחכמים רעה באהו עלייהם. שנאמר ויחלו את שם קדשי, ובמה חילחו, במאר עליהם האמות שלבו בינהם, ראו עם ה' אלה ולא יכול להצלם כר".

כשהצדיק נגעש קשה בדבר עיריה חותם השערת, כי "הקב"ה מדקך עם חסידיו כר", יש כאן גדר של "צדיקים ילכו בו ופושעים יכשלו בו" — בדרכיו ה' ממש. כי בענייני הבריות הרי צדיק גמור הוא, ואף על פי כן ארירע לו כזה... אם כן לפי דעתם הררי كانوا לית דין ולית דין חי, והכל רק במרקחה; הרי זה הסתר גדול לכבודו ית'. מכל מקום נדחים האנשיים ההם וקלוקלים למען יזכה הצדיק וילמד מעונשו. ואפילו הם מרכובים מادر, עולם מלא של רשותם שלימדו מזה את ההיפך, והצדיק רק אחד, מכל מקום הם נדחים בשביilo. הרי רואים מזה ממש שבזכות הצדיק אחד העולם עוזם. "עשרה דורות מנה ועד אברהם, וכולם היו מכעיסים ובאים לפניו", וכל החילול הזה נדחה למען אפשרות התיקון שיבוא על ידי אברהם. שיראה את כל החילול הזה ויתקומו נגדו ויובא לאמונה טהורה ויזכה לו ולדורות.

בזה נוכל לראות את הטעות שבמחשبة המתגננת לפחות פעמיים אל ראשנו: וכי מה תועלת בנו, מיוטא דמיוטא של עובי ה', כשהל העולם ממש הוליך בכיוון הפוך? על זה התשובה היא: הרי איןך יודע את הערכיהם האמתיתים, אך נראים הדברים לפניו ית'. אדרבה, במקומות להתרפות, עליינו להתחזק במצב כזה. הרי אוּהָבֵי עצמוני אנו, ואם כן למה לא נשתדל שנוכה בכל קידוש השם העצום היוצא על ידי מעשינו כשם נעשיס נגנד כל החילול המצויר והמאorgan של כל העולם יחד?

**

נמצא שכל החילול הנורא שאנו רואים בעולםנו — כל תכליתו היא להביא לידי תשובתנו. ואם כן מה גודלה האחריות ומה נורא העונש אם גם אנו לא נקדש שמו ית'; אם כן בשלנו הוא כל החילול הנורא והאיט ההוא, כי אנחנו גרמו שכל החילול הרוב היה ללא חכלית, ולא היה ראוי

ובזה מבואר איך יצאו בני ישראל ממ"ט שערי טומאה ישיר אל מדרגת "ראתה שפהה על הים כר", על פי סוד התקון הזה. ולענין זה רמזו חז"ל במה שאמרו (בילוקוט שמעוני יחזקאל ס"ר שע"ד, ד"ה ואtan, ממדרש רבba פרשת בשלח כד, ג): "אם צאן למה אדם ואם אדם למה צאן, אמר ר' יוחנן צאן לעונשים ואדם למתן שכיר, אם הם חיביכים נהוג בהם צאן כדי שלא יענשו ואם עשומצוות נהוג בהםadam ליתן להם שכיר". עניין "נהוג בהם צאן" הינו שמחשיב אותם כאילו בעלי בחירה ולא שיק בעונש. כי עיריה גוררת עיריה עד שנעשית לו כתבע, ולהימנע מן העיריה היא כנבר למלטה מנתקות בחירותה, והינו גדר "עבר ושנה והורה לר", ועל כל פנים בטלה בוחנת ההזדה והכוונה למרוד, וממילא קל לו לשוב במעט אור.

בדורנו לימוד המוסר קל יותר, כי כבר יודעים אנו את שפלותנו, וקשה לרמות את עצמנו שהכל טוב והגון. גם ההתפקידות מן הקצה אל הקצה קלה יותר.²

2. כאן חזה אדמור'ר זצ"ל מראש תנועת התשובה שוכינו לראותה בימינו. — העורך.

שכינתה בגלותא

ענין "שכינתה בגלותא" אנו מוצאים ביחסיאל (לו, טו—לב):

"בן אדם, בית ישראל ישבים על אדמות ויטמאו אותה בדרכם ובעלילותם... ואשפך חמתי... עליהם על הדם אשר שפכו על הארץ... ואפיק אתם בגנים ויזרו בארץות, בדרכם וכעלילותם שפטתים. ויבוא אל הגנים אשר באו שם ויחלו את שם קדשי אמר להם עם ה' אלה ומארצו יצאו. ואחמל על שם קדשי אשר חילחו בית ישראל בגנים אשר באו שם... וחושעתי אתכם מכל טמאותיכם... וזכרתם את דרכיכם הרעים... ונקתתם בפניכם על עונתיכם... בושו והפלמו מזריכיכם בית ישראל".

כשהקב"ה מעnis על עמו על עונותיהם ומגלה אותו הארץ, הרי בזאת מתחילה שם קדשו עוד יותר: הרי שגום "שכינתה" — גiley כבחו ית' — "בגלותא". הרי בזאת חילול נורא, חילול על גבי חילול.

נאמר בישיבת סופי בון, מוצשיך שלם, תש"ז. (ט).

לצדיקים?" — הינו לצדיקים שנכשלו בעבירה, אבל בארך אףם לרשעים גמורים הרי יתרבה חילול ה' בעולם, כי יאמרו "בחנו ה' וימלטו". אמר לו אף לרשעים" — כי היא מדרת, לאחר פורענותם עד לעולם הבא, וגם זה לטובתם שיש להם שהות לחזור בתשובה (עירובין כב, חוס' ד"ה ארך). אמר לו רשעים יאבדו" — כי אין אפשר לסבול חילול כזה כי סוף סוף אינם עושים תשובה. "כשהתאו ישראל... נתפלל משה לפני הארץ אפסים. אמר לו הקב"ה והלא אמרת לי לצדיקים" — ואם כן יש טהרה בכוונת תפילה? אמר לו והלא אמרת לי אף לרשעים" — הינו שאין טהרה, כי קיבלתי דבריך על פי אמונה הלב, אף על פי שלא היו מובנים לי. עכשו אני רואה שהחילול שכליון ח"ז הוא הרבה יותר גרוע מהחילול שברחמים לרשעים.

**

מכל זה אנו למדים שככל חובתנו היא אך ורק לגנות כבודו יתברך בהוויה כפי יכולתנו, נגד כל העיבודים וההשתנות, ואין לנו עניין בעתידות, מתי תהיה הגואלה, אם "בעתה" או "אחישנה" וכדומה. אויל לו למי שאמר "אדרבא", מכיוון שאין בן דוד בא אלא בדור שכלו חיב, עשה עבירות ח"ז ואסיע שיתה דור שכלו חיב, ובזה אחיש את בית המשיח". אין לך שנות גROLAH מזה, כי מה תועלת לו בגלי CSI מצא אחר כך שהוא עשה נגד רצון ה' הגדול והנורא. וזה רצונו יתברך, שנעבוד קשה כדי SKIDUSH ה' שבמעשינו יצדיק את מציאות כל ההשתר והחוש, ואשר זה גם תיקונו של החילול שנמצא עכשו.

ועלינו להכיר שהגילי הפטוי בוא יבוא בודאי, כי כך קבע הש"י בתחלת הביריה. כל תפילהינו אין אלא שאנו נזכה לראותה, כמו שאנו אומרים "יתגדל ויתקדש שם רבא... בחיכובו וביום ייכובנו נבו'".

שבל נלב דפרט ודבלל; משיח בן יוסף ובן דוד;

שידחה קידוש ה' עבורנו מכיוון שלא השתמשנו בהוזמנתו זו כדי להגיע לעבודת ה' פנימה.

**

אמרו זיל (סנהדרין צח) "אין בן דוד בא בדור שכלו זכי או בדור שכלו חייב". הינו שיש שני מצבים שבהם אין תועלת עוד בהסתדרים. (א) כשהכל ישראל זכאים, וממילא אין צורך עוד לחילול ה' שבגלות ואין טעם עוד לדיחויים של קידוש ה' הכללי. והינו מה שאנו אומרים שידענו (אנו עמק בני ישראל) שהשליטן לפניו וככ' (ב) המצב השני הוא ככל חיב ח'ו, הרי אז אין תועלת בתוספת חילול כי אין מי שילמד ממנו, ולא נשארת ברירה אלא להביא את התקין באתערותא דלעילה.

זה ביאור תפלה משה לאחר מעשה העגל כשאמר הש"י "ויהי אפי בהם ואכלם, ועשה אותו לגו נדול וגוי" והשיב משה רבנו ע"ה "למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם וגוי" (שמות לב, יב), וכן אחר חטא המרגלים חור עגנון הזה, שה' אמר "אכנו בדבר ואורישנו ועשה את לגו נדול וגוי", ומשה השיב שוב "ושמעו מצרים..." ואמרו... מבלתך יכלת ה' להביא את העם הזה וגוי" (במדבר יד, יא-יט); הינו שטוע שיהיה חילול גדול ונורא כל כך עד שככל העולם יהיה בבחינת כולם חיב ולא יהיה מי שילמד מזה, ואם כן מה תועלת בחילול? ועל מה שאמר ה' "וاعשה אותו לגו נדול" במקומו, טען משה בענותנותו שחילול נורא כזה לא יוכל לסבול וגם הוא לא יהיה מסוגל ללמידה; והוא שאמր "ואם אין, מחני נא מספרך אשר כתבת" (שמות לב, לב). ומכיון שלא תהיה תועלת בחילול, אין דרך אלא למצוא תיקון במדת הרחמים.

זה שהזכיר משה בתפלתו "ועתה יגדל נא כה אדר' כאשר דברת לאמר ה' ארך אפים וגוי" (במדבר יד, ייח). הינו שהזכיר עליהם מדות הרחמים שלמד קודם לכן. וכותב שם רשי זיל דבר נפלא (עפ' סנהדרין קיא):

"כשעלה משה למרום מצאו להקב"ה שהיה יושב ובחות ה' ארך אפים. אמר לו לוי לצדיקים? אמר לו הקב"ה, אף לרשעים. אמר לו רשעים יאבדו! אמר לו חירך שתצטרכך להדר, משחתאו ישראל בעגל ובמרגלים נתפלל משה לפניו בארץ אפסים. אמר לו הקב"ה, והלא אמרת לי לצדיקים? אמר לו, אלה אמרת לי אף לרשעים: יגדל נא כה ה': לעשות דבוקע".

זה ביארו: "מצאו להקב"ה... יושב" — בחינת דעתך, שמי תחמתך יתברך בקביעות. "וכותב" — שיחיה הדבר גלויל לכל. "ארך אפסים, אמר לו